

הזרעים בְּדָמָעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ
בֹּא יבֹא בְּרִינָה

ויקרא

בנשיאות מוז"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

לע"ג מוז"ר אבי - יעקב בן רחל ז"ל - א' ניסן

ו' ניסן
תשפ"ה

עלון מס' 722
שנה ט"ו

דבר העורך

פאסק 999 פאפיק

שהם כלי השכל שנתן הקב"ה לאדם להודות לו, להללו ולעבוד אותו בהם.

וכיוון שתפילה היא דביקות בה', כמה שירבה האדם בתפילה לבוראו, כך משובח הוא יותר. ולכן לתפילה אין זמן מסויים אלא מצוותה ביום ובלילה, כמו שנאמר (דברים ד, ז): "כִּי מִי גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לֹא אֱלֹקִים קְרִבִים אֵלָיו פֶּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֵלָיו".

ולפי זה מובן שאין זו הטרדה מצד האדם לבקש ולחזור על אותה תפילה במשך מאות ואף אלפי פעמים, כי נחת רוח גדולה יש לה' יתברך בזה שאין אנו מסיחים דעתנו ממנו, ואנו מגלים תלות מוחלטת בו ומשרישים יסוד זה בקרבנו שהכל ממנו יתברך. ועוד שהתפילה אינה רק אמצעי בשביל להשיג דברים אלא גם מטרה בפני עצמה - עבודת הלב.

ויקרא - תזכר ענייני הפרשה

- א. ה' קורא למשה רבינו להיכנס לאהל מועד - לשמוע תורת ה'.
- ב. קרבנות נדבה: עולה מן הבקר, מן הצאן, ומן העוף (א, א-ז).
- ג. חמש סוגי מנחות: מנחת סולת, מנחת מחבת, מרחשת, מאפה תנור - חלות, ורקיקים.
- ד. מנחת העומר, ומצות על פל קרבן תקריב מלח (פרק ב).
- ה. איסור הקרבת שאור (חמץ) ודבש (פירות, רמז לאיסור גאווה).
- ו. זבח השלמים מן הבקר, מן הכבשים, ומן העזים (ג, א-יז).
- ז. קרבן חטאת: פר הכהן הגדול, פר הסנהדרין, שעיר הנשיא (המלך), שְׁעִירַת היחיד, כבשת היחיד (ד, א-לה).
- ח. קרבן חטאת: עולה [לעשיר] ויורד [לעני] - על שלש עבירות.
- ט. קרבן אשם על מעילה בהקדש, אשם תלוי, אשם גזלות.

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבָן" (א, ב)

האדם ההולך בדרכיו ואין לו שום התקרבות להשם יתברך, ייקח לו ראייה מהבהמה שנעשית הקדש להקרבה עפ"י דיבורו של האדם שאמר 'הרי זו עולה', ונעשית קודש קדשים רק ע"י דיבורו והבל פיו של האדם עליה, ואף על פי שהבהמה עצמה לא נשתנית והיא כמי שהייתה, אך הדיבור שמוציא האדם - הוא קודש קדשים והוא שחל על הבהמה והקדישה. אם כך יראה האדם גודל הקדושה אשר בו.

וקל וחומר דיבור של תורה ותפילה לפני השם יתברך. וזהו פירוש 'אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם' - שרוצה להתקרב לה', 'מִן הַבְּהֵמָה' - יבין מעצמו שחלה הקדושה עליה ע"י דיבור פיו. ובזה תקריבו את קרבנכם, כי די לו ברוח ה' אשר בקרבנו והוא משכן לו. [תפארת שלמה]

השבת מתחילים את חומש ויקרא, הנקרא גם 'תורת כהנים', ועוסק ברובו בעבודת הקרבנות במשכן ובמקדש. ואמרו חז"ל (אבות א, ב): "על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה (עבודת הקרבנות) ועל גמילות חסדים".

וכתב רבנו יונה: הקב"ה בחר בישראל מכל האומות, ואת ארץ ישראל מכל הארצות, ובחר בירושלים מכל ארץ ישראל, ובחר בבית הבחירה בשביל העבודה שכתוב בה "רצון" שנאמר: "לְרַצְנוּ לְפָנַי ה'" (ויקרא א, ג). מכאן שבגלל העבודה נברא כל העולם כולו, אך בחטאינו חרב מקדש ובוטלה העבודה, והתפילה עכשיו במקומה כמו שאמרו חז"ל: "וּלְעִבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם" - איזו היא עבודה שבלב? הוי אומר זו תפילה.

וכן אמר הנביא: "וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ" (הושע יד, ג), ופירש רש"י: "פרים שהיה לנו להקריב לפניך, נשלם אותם בריצוי דברי שפתינו", הרי שהתפילה עולה לרצון במקום הקרבנות. ובמדרש תנחומא (פרשת וירא) כתוב: אמר להן הקב"ה לישראל: הוּוּ זְהִירִין בתפילה שאין מידה אחרת יפה הימנה והיא גדולה מכל הקרבנות שנאמר: "לָמָּה לִי רֵב זְבַחֵיכֶם... לֹא תוֹסִיפוּ הָבִיא מִנְחַת שְׁוֹא קִטְרֶת... גַּם כִּי תִרְבוּ תַפְלָה אֵינְנִי שֹׁמְעַ" (ישעיה א, יא-טו), מכלל שהתפילה גדולה מן הקרבנות, עכ"ל המדרש.

בזמן שבית המקדש היה קיים, הקרבן היה מביא את האדם להיות קרוב אל ה' יתברך, וכיום שבעוונותינו בית המקדש חרב ואין לנו אפשרות להביא קרבנות, אנו יכולים להתקרב אל ה' באמצעות התפילה שנאמר: "קְרֹוב ה' לְכָל קְרָאיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֵמֶת" (תהלים קמה, יח). באמצעות התפילה אנו יכולים לשוחח עם בורא עולם, לשפוך לפניו את מה שעל לבנו וכן לבקש ממנו כמו בן המבקש מאביו.

בספר 'אור לציון' (זכרון הדסה) מובא שחסד גדול עושה עמנו הקב"ה שנותן לנו את האפשרות לבקש ממנו כל דבר. ולא כמידת בשר ודם שהשרים וכל שכן המלכים שיש להם לשכה ומזכיר וכל מכתב ובקשה עוברים ביקורת תחת ידו של המזכיר, וכל דבר שנראה לו חיוני מגיש לפני השר. ואת השאר זורק. ואילו מלך מלכי המלכים הקב"ה, כל מה שהאדם חפץ מבקש ממנו. ולמרות שהאדם הוא עפר ואפר רימה ותולעה, בכל זאת נותן לו בורא עולם את הזכות לבקש. זו ההרגשה שצריכה להיות לאדם לפני שעומד להתפלל.

והקשה המב"ט (רבי משה בר יוסף מִטְרָאנִי) זצ"ל בספרו "בית אלוקים": לשם מה מתפללים וחוזרים ומתפללים בכל יום תפילות שחוזרות על עצמן, וכי זה כבוד לבוא למלך ולבקש את אותו דבר מאות ואלפי פעמים? ועוד קשה וכי אין הקב"ה יודע את צרכיו של כל אדם? אם כן מה הצורך לחזור ולבקש ולהזכיר דברים שידועים לפניו?

וכתב לבאר שמטרת המצוות בכלל והתפילה בפרט היא הדיקות בבורא יתברך. בבחינת "וּלְדַבְּקָהּ בּוֹ". הקשר הפנימי בין נפש היהודי לבין הקב"ה נוצר ע"י הפה והלשון,

”וְאִם כָּל עַדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ...” (ד, יג)

כתוב במדרש (שמות רבה ל"ח אות ד'), שעם ישראל שאלו את הקב"ה שאלה... נשיאים מביאים קרבן - ומתכפרים, כהן משיח - "כי יחטא לאשמת העם" מביא קרבן ומתכפר, אנחנו, היחידים מה נעשה אם נחטא...?

אומר להם הקב"ה יש קרבנות גם ליחידים, וכמו שכתוב בפרשת ויקרא: "וְאִם כָּל עַדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ", אמרו לו עניים אנו ואין לנו להביא קרבנות. אין לנו כסף, אמר להם דברים אני מבקש, שנאמר "קחו עמכם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה' " (הושע י"ד, ג), ואני מוחל לכם על כל עונותיכם ואין דברים אלא דברי תורה, שנאמר "אֱלֹהֵ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מִשָּׁה".

אמרו לו: אין אנו יודעים, אנחנו לא יודעים ללמוד... אמר להם - בכו והתפללו לפני ואני מקבל!

ופה המדרש בא עם רשימה ארוכה. אבותיכם שנשתעבדו במצרים לא בתפילה פדיתי אותם?! שנאמר "וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶבְרָה וַיִּצְעֲקוּ", בימי הושע לא בתפילה עשיתי להם ניסים? שנאמר, בימי השופטים - בבכי שמעתי צעקות. בימי שמואל לא בתפילה שמעתי להם?! וכן אנשי ירושלים אף על פי שהכעיסוני, שבביל שבכו לפני ריחמתי עליהם שנאמר "כה אמר ה' רנו ליעקב שמחה". מסיים המדרש: הֲוֵי איני מבקש מכם לא זבחים ולא קרבנות אלא דברים שנאמר: "קחו עמכם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה' ". לכן אמר דוד "אֶרְחֹץ בְּנִקְיוֹן כַּפִּי", אינו אומר "להקריב לך" אלא

"לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תוֹדָה", שאני מודה לך על דברי תורה. אנחנו צריכים להבין דבר אחד: מהו פשוטו של מקרא... מה עם ישראל אומרים, אנחנו לא יודעים ללמוד...? תלמד, אז תדעו! ואף על פי כן הקב"ה מרחם ואומר להם 'בכו והתפללו לפני ואני מקבל', פה עם ישראל שותקים... הם לא אומרים אנחנו לא יודעים להתפלל, מדוע...?

לא מעט אנשים אומרים לא הולך לי להתפלל... אני כל הזמן חולם בתפילה... חושב על כל הדברים חוץ מהתפילה... למה עם ישראל לא אמרו אנחנו לא יודעים להתפלל...?

אלא היסוד של הדברים הוא, אם יש חולה בבית ח"ו (שאף אחד לא ינסה חלילה) מיד כולם בוכים ואומרים תהלים, אין שום קושי בדבר, אם מדובר בסכנה ממשית, כשהיו טילים קרובים מאוד לפה - כולם בכו, וצעקו, והתפללו בלי קושי... כעת הקב"ה עשה איתנו חסד שהטילים לא קרובים, אבל לצערנו זה גם רחוק מהלב, אבל כשזה היה פה קרוב, התפללו ועוד איך התפללו!... אם היו אומרים שלא יודעים להתפלל היה אומר הקב"ה, אם להתפלל אתם לא יודעים - סימן שזה לא כואב לכם, אז מה אתם רוצים... אתם רוצים לעשות תשובה? תעשו! אתם רוצים זכויות? תתפללו! אלא מה, זה לא כואב לכם, נכון... מי שזה לא כואב לו איך הוא יתפלל.

סיפר הרב אלי ברונר, הוא היה מסיע את הרבנית קניבסקי ע"ה ברכבו הרבה פעמים.

פעם הם נסעו לאביה, מרן הרב אלישיב זצ"ל, והיה שם אחד האחים שלה, והוא מספר לרב ברונר, אתה רואה את הספה הזו?... כשהיינו ילדים, בת שבע היתה הולכת לעבוד, היא היתה מביאה את הפרנסה הביתה, ע"י שהיא עבדה אצל רואה חשבון, היה לה ראש טוב... כל בוקר לפני שיהא יצאה לעבודה היא ישיבה על הספה הזו ובכתה הרבה זמן בתהלים... היא היתה קמה בשעה מוקדמת ובוכה הרבה זמן.

אח"כ שאל אלי ברונר את הרבנית, נו... מה הרבנית אומרת על מה שסיפרו עליה?... והיא עונה לו בהתעניינות - מה סיפרו עליי?... וסיפר לה. אמרה הרבנית, מה אתם עושים מזה עסק! אם יש חולה בבית ובני הבית בוכים בתפילה ומרבים בתהלים עד שהוא יהיה בריא, עושים מזה סיפור?! לא...

אנשים לא מבינים, אני הלכתי לעבוד אצל רואה חשבון שהוא לא היה בן תורה, כל הזמן באו לשם גבירים, ואנשים נכבדים, זה היה יכול לפתות אותי חלילה - בתור בחורה - לרצות אחד שיש לו כסף, אתה יודע מה זה?!...

הייתי מאבדת את מרן שר התורה!... זה סכנת נפשות! בכיתי כי אני בסכנה, מה אתם עושים מזה עסק?!...

כשבן אדם כואב לו באמת - הוא מתפלל מכל הלב, הוא בוכה! אצל הרבנית - זה היה אמיתי... זה כאב לה באמת אז היא בכתה. אם לא כואב לך, אז אין לך מה לבכות, נכון, אם אומרים לבן אדם תעמוד שלש פעמים ביום ותקרא כזה 'נוסח ארוך' של תפילה, באיזה שהוא שלב זה נשבר לו. אבל כשבן אדם כואב לו, והוא מבין שהכתובת היחידה זה הבורא עולם ששומע ומקשיב והוא היחיד שיכול לעזור לו אז כשכואב צועקים!!!

כפי שבני ישראל צעקו בחציית ים סוף שנאמר: "וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם". כשצועקים אל ה' אז הוא שומע! שנאמר: "הֲרָחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ", דבר כל כך פשוט.

מכאן למדנו שאין לנו דבר חוץ מתפילה. עמוד של תפילה זה שעליו הקב"ה אמר לנו - בכו והתפללו לפני ואני מקבל!

היצר הרע הוא המבין הכי גדול במצוות...

מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל היה אומר איך אפשר לדעת איזו מצוה היא מצוה שכוחה גדול ורב ושהמקיימה זוכה לשכר רב, תראה איפה שיש יצר הרע גדול... היצר הרע הוא המבין הכי גדול במצוות...

בשישי שבת הוא שם את כל כוחו להחליש. במועדים, בחנוכה ובפורים ובסוף הזמן, הכל! איפה ששווה הרבה הוא מסיח את דעתם של האנשים. וכן בכוחה וחשיבותה של התפילה, ומזה תבין מה שווה התפילה.

הגר"מ אזרחי זצ"ל סיפר לנו על רבי ירוחם ממיר, שפעם הוא יצא מהישיבה, וראה שני בחורים שחוזרים עם תפילין תחת שכמם [כשתהיו משגיחים תבינו שזה גם עניין של בין אדם לחבירו בצערם לראות איך בחור בידיים מפסיד עולם כשלא מתפלל בישיבה] הוא שאל אותם, מהיכן אתם חוזרים...? הם ענו לו, לנו אין הבדל אם מתפללים בישיבה או במקום אחר, העיקר שמתפללים. אמר להם רבי ירוחם, אם כן - אין הבדל בין מיר לישיבה אחרת, תחפשו לכם ישיבה אחרת.

והסביר רבי ברוך מרדכי זצ"ל: מה זה היה, עונש?... לא. רבי ירוחם לא היה מעניש, וכל שכן שהוא לא היה נוקם, אלא בשביל מה אתה בא לישיבה?... בשביל לקבל! אם אתה בין כה וכה לא מקבל אז באמת מה העניין להיות בישיבה...? ישיבה נותנת! בישיבה באופן נורמלי יש גדולי עולם, ואפשר כל כך הרבה לקבל... פה בישיבה אפשר לקבל מכל אחד! ויש מה לתת, ומי שבאמת רוצה לקבל - יש ממי לקבל! אלא מה, אתה לא מקבל, אז מה העניין להיות במיר? תלך לבית כנסת שאתה התפללת בו ותלמד שם, במקום תפילה שם תהא רינה, מה זה משנה...

הרב אברמסקי זצ"ל כשהיה גאב"ד בלונדון אמר אם אתה רוצה באמת לגדול? אתה רוצה באמת לעלות? הגמרא אומרת בסוף נדה (ע): מה יעשה אדם ויחכם? אמר להן ירבה בישיבה וימעט בסחורה, אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם? אלא יבקש רחמים ממי שהחכמה שלו וכו', ופה הגמרא לא אומרת הרבה עשו ולא עלתה בידם. הגמרא שואלת אם כן למה הזכירו בתחילה שצריך להרבות בישיבה? כי הא בלא הא לא סגי (זה בלא זה לא מספיק)... צריך תורה ביחד עם התפילה.

אי אפשר להיות יותר חכמים מן הגמרא, תפילה זה העיקר! אתה רוצה באמת לגדול? אתה רוצה באמת להיות תלמיד חכם? אתה רוצה להיות למדן? בלי תפילה זה לא הולך!...

”וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה...” (א, א) – א' זעירא

ה'ליקוטי בתר ליקוטי' (לרבי שמואל אלטער זצ"ל) מסביר מדוע האל"ף של ויקרא היא זעירא - ויקר הוא מלשון מקרה, ויקרא מלמד שהקב"ה קורא לאדם.

במהלך חיי האדם ישנן כל מיני צרות, וכולן נועדו למטרה אחת: כדי להעיר את האדם ולהחזיר אותו לבוראו. אולם, מאחר ואנשים אינם מבינים את המטרה, הם סבורים שהצרות הגיעו אליהם במקרה - מגדיל הקב"ה את מנון הצרות רחמנא ליצלן, והן הופכות להיות גדולות יותר ויותר. דהיינו, מי שגם כעת סבור שמדובר במקרה, יאלץ לסבול מצרות גדולות יותר, וכך הלאה - עד שיבינו שהקב"ה הוא זה שקורא להם.

משל נפלא אודות ענין זה מובא ב'לקוט מעם לועז': קבוצת ציידים הצליחה לכתר שועל בלב היער. השועל שראה כי כלתה אליו הרעה, ושיער כי לא יוכל לברוח, החליט להעמיד פני מת. הוא שכב על הקרקע בלי נוע, וקיווה כי הציידים יעזבוהו לנפשו.

אולם לציידים היו תוכניות אחרות לגמרי לגביו. השועל נחרד לשמוע לפתע כי אחד הציידים מתכוון כעת לחתוך את זנבו. צמרמורת אחזה בו, אולם הוא הבין כי אם חיי יקרים לו עליו לסבול את הייסורים הללו באהבה, ולא לזוז על אף הכאבים הגדולים שיסבול בחיתוך. סבור היה שבכך תם העניין, אולם לצערו, הוא שומע ציד אחר המודיע כי כעת הוא עומד לעקור את אחת משניו ולמכרה בכסף רב.

שוב סבל השועל את ייסוריו בדממה, ובליט ברירה הבין כי אם ברצונו להיוותר בחיים - עליו לשתף פעולה, ואכן, כך עשה. לאחר שעקרו את השן, והשועל מבקש לנשום לרווחה, הוא שומע לפתע על המשך התכניות...

”שוד ושבר, נחרד השועל, כעת מתכוון אחד הציידים להפשיט מעלי את עורי”.

הוא מבין כי כעת מדובר במוות ודאי, ולכן קופץ ומתחיל לרוץ, ועד שהציידים התעשתו מ'תחית המתים' הזאת, כבר היה הרחק משם, במעבה היער.

”כמה חבל, יסר השועל את עצמו, שנזכרתי לברוח רק אחרי שאבדתי את הזנב ואת השן... לו הייתי עושה כן מלכתחילה היו הללו עדיין נותרים ביד”.

והנמשל; כאשר רוצים לעורר את האדם מן השמים, שולחים אליו ייסורים לסביבת החברים הקרובה אליו, אם אינו מתעורר - מגיעים הייסורים עד אליו, תחילה בדברים

קטנים, כמו קלקול מכונת הכביסה או איבוד הארנק, ואם אינו שומע גם כעת - מגיעים אליו הייסורים הקשים. לבסוף, לא תהיה לו ברירה, והוא ישוב בתשובה שלימה, כדאי לו לעשות זאת לפני שהוא מאבד את הדברים היקרים לו מכל!

כאשר היה נקרע ל'חתם סופר' כפתור במעיל, היה תיכף אומר: רבונו של עולם! בסדר, כבר הבנתי את התזכורת, אינני זקוק ליותר מכך...

פעם הלך רבי ניסים יגן זצ"ל עם בנו, ומולם הופיע כלב בולדוג שחור, ענק ממדים, ועיניו מזרות אימה. חלחלה אחזה בהם והם ניסו לשוב על עקבותיהם. כל פסיעה הייתה מלווה בפחד מוות והם חיפשו מקום מסתור.

לבסוף, הסתובב הכלב ופנה לכיוון אחר. או-אז פרץ הרב יגן בבכי. התפלא בנו: ”והרי כעת הסכנה מאחורינו, מה פשר הבכי”!...

ענה הרב: ”מדוע אינני מפחד כך מהקב"ה? הרי הקב"ה הוא חוקר כליות ולב! האם הכלב מפחיד יותר? האם פקיד מס הכנסה מפחיד יותר? האם מחלה מפחידה יותר? האם תאונת דרכים מפחידה יותר? על כך אני בוכה”!

”וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה...” (א, א) – א' זעירא

רבי בונים מפשיסחא זצ"ל, אמר בשם הרב הקדוש בעל ה'תניא' זצ"ל, שכשנכדו ה'צמח צדק' התחיל ללמוד, אמר, שיש שלשה סוגי אל"ף; אלף רבתי, אלף זעירא, ואלף רגילה. ספר 'דברי הימים' פותח במילה 'אדם' באלף רבתי, היינו שאדם הראשון היה אדם גדול, וכן החזיק עצמו לגדול, והיה לו גאוה, ולכן חטא.

לעומת זאת ”וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה” כתיב באלף זעירא, היינו שמשא רבינו גם כן היה אדם גדול, כפי שכתוב (במדבר יב ח): ”פֶּה אֶל פֶּה אֶדְבָּר בו”, אך הוא החזיק עצמו לקטן, כמובא בפסוק ג' (שם): וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנִיו מְאֹד”.

ורבי בונים מפשיסחא עצמו הסביר זאת בדרך משל ונמשל: משל למה הדבר דומה, לצפור קטנה שעלתה לראש הגג, הגג אמנם גבוה, אך הציפור נשאר קטנה כפי שהייתה... כך גם משה רבינו ע"ה, התורה העלתה אותו למרומים, הקב"ה בכבודו ובעצמו קרא אליו, והוא נשאר בעיני עצמו קטן מאוד, זעיר מכולם.

”וְכָל קִרְבָּן מִנְחַתְךָ בַּמִּלַּח תְּמַלֵּחַ...” (ב, יג)

מסופר על רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל שהיה מורה לטבח ילדים מוכשרים ומחוננים, שלא כמו ההרגל של המון העם המשקיעים פעמים רק בילדים שאינם מוצלחים. והיה אומר, שילד מוכשר צריך רב מעולה וחרף יותר כדי ללמדו תורה. והיה נותן טעם לשבח עניין זה, שהרי כתוב בתורה ”עַל כָּל קִרְבָּנְךָ תִּקְרֵיב מִלַּח” ובתוספתא שנינו שגם אם המנחה היא מלח, צריך להקריב גם תוספת מלח.

מכאן יש ללמוד, היה אומר רבי שלמה זלמן, שגם כשמדובר במלח, בילד ממולח ומוכשר, גם הוא צריך תוספת מלח, דהיינו עידוד והדרכה אמיתית בלימוד, וללמדו ברמה גבוהה יותר לפי כשרונותיו הברוכים.

“אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קֶרֶבן לָהּ” ... (א, ב)

שואל ה"בן איש חי" - היה צריך להיות כתוב "אדם מכס כי יקריב קרבן", למה כתוב "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם"? מבאר רבי שלמה לוינשטיין שליט"א, המדרש (ויקרא רבה כ"ה, ה') מספר שאדריינוס המלך הלך בשבילי טבריה וראה איש זקן נוטע תאנים. אמר לו, זקן-זקן, אם יגעת ועמלת בבוקר, בימי נעורייך, כדי שיהיה לך לאכול לעת זקנה, ניחא, אבל בימי החושך, לעת זקנה, אל תייגע עצמך, שלא תזכה לאכול ממנו.

אמר לו: יגעת בבוקר וגם בערב אייגע, ומה שטוב בעיני המקום יעשה בי. אמר לו, בן כמה אתה? אמר לו, בן מאה שנים. אמר לו, אתה נוטע תאנים, ואתה עוד חושב לאכול מזה? אמר לו, אם אזכה אוכל, ואם לאו - כשם שייגעו אבותיי לי, כך אני ייגע לבני. אמר לו, אם תזכה לאכול מהם, תהא מודיע לי. לימים, עשה האילן פירות והצמיח תאנים, אמר, הנה העת שאודיע למלך. מילא הסל תאנים, הלך ועמד בפתח הארמון.

אמרו עבדי המלך, מה מעשיך? אמר להם, רוצה אני להיכנס לפני המלך. כיוון שבא לפני המלך, אמר לו המלך, מה רצונך? אמר לו: אני הזקן שפגשת בי חוצב חצובות לטעת נטיעות, ואמרת לי להודיעך לכשיעשו פירות, הנה התאנים שהצמיח האילן. אמר המלך למשרתיו, מצווה אני עליכם שתתנו לאדם זה כסא של זהב לישוב עליו, ושוב גזור אני עליכם שתפנו התאנים מן הסל, ותמלאוהו דינרי זהב.

אמרו לו עבדיו: ומדוע תכבד את היהודי הזה בכל הכבוד הזה? אמר להם: בוראו מכבד אותו, ואני לא אכבדנו? שמעה זאת אשת שכנו של אותו זקן, ואמרה לבעלה, גם אתה לך ותביא למלך תאנים מלוא השק, והוא יחליפן בדינרי זהב. בא אותו אדם לפני המלך, שאלו המלך, מה מעשיך. אמר לו, שמעתי שהמלך אוהב תאנים ומחליפן בדינרי זהב. ציווהו המלך לעמוד בפתח החדר, וכל מי שעבר שם השליך עליו תאנים מן השק שהביא עמו.

בערב שב חפוי ראש לביתו, וסיפר לאשתו מה שעשו לו. אמר לה, כל הכבוד הזה שקיבלתי מאת המלך, אשלים לך. אמרה לו, לך והודע לאמך ששפר עליך מזלך, שהיו אלה תאנים ולא אתרוגים, שאילו היו משליכים עליך אתרוגים, היו ממיתים אותך בהם.

למד מכאן ה"בן איש חי" מוסר השכל, שניהם הביאו תאנים למלך, את האחד כיבד והשני ביזה - כי הראשון קיבל על היגיעה, שלמרות זקנותו המופלגת, עשה נגד טבעו והלך ונטע אילן, ומזה התפעל המלך, ולכן כיבד אותו ונתן לו דינרי זהב. אבל השני שקנה תאנים מן השוק שלא עמל ולא יגע עליהם, איזה חידוש יש כאן, המלך צריך תאנים? ואם כן כל הבאת התאנים למלך היה מעשה שטות, ועל מעשה שטות משלמים.

אותו הדבר לעניין תורה ומצוות, אם האדם לומד תורה ומקיים מצוותיה כמצוות אנשים מלומדה ואינו יגע עליהן, זה כמו מי שקונה תאנים מן השוק ומביאן למלך, שאז בדין זורקים לו תורתו ומצוותיו בפניו. אבל אם יגע ועמל על תורתו ומצוותיו, ומקיימן בכוונה ולשם שמים, ומתגבר על יצרו, ראוי הוא לקבל שכר רק על יגיעה זו, כאותו זקן שיגע נגד הטבע והצליח לטעת עץ עושה פרי.

ולפי זה מובן הפסוק "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קֶרֶבן לָהּ", הקב"ה לא צריך את עצם הקרבן, שהרי הכל שייך לו, כולל הבהמה. מה הקב"ה רוצה? "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם", על האדם להביא לפני ה' את החלק שבא ממנו מעצמו, את העמל והיגיעה ואת הכוונה הפנימית שבעבודת ה' שלו, ולא להסתפק בעצם מעשה המצוה בלבד.

“עֲשִׂיֶרֶת הָאֶפֶה סֹלֶת...” (ה, י"א)

סיפר מרן הגרש"ה וואזנר זצ"ל מעשה נורא בערוב ימיו, מתוך התרגשות מרובה. בהתחלה הקדים ואמר, שאין דרכו לספר סיפורים מהסוג הזה, וכל שכן ברבים, והתלבט וחכך בדעתו, אך לבסוף הכריע בדעתו, לספר זאת ברבים, באמרו "למען ידעו דורות אחרונים כוח התורה".

הרב סיפר אודות הגאון רבי מיכאל פאפא זצ"ל (אביו של הדיין מפאפא הגרמ"י הופמן זצ"ל). שהיה ראש ישיבה. רבי מיכאל היה איש קדוש ונורא והיה רואה על פני הבחורים את כל מעשיהם, על כן כל הבחורים היו מגיעים כל בוקר אל התפילה כשכובעים (המצחייה - הייטל) שמוט על מצחם כדי שלא יקרא על המצח את מעשיהם.

אולם הבחורים לא ידעו שמי שיש לו רוח הקודש, לא ימנע בעד ראייתו הרוחנית כיסוי המצח, ובוקר אחד הוא ניגש אל בחור אחד ואמר לו: "זה לא יעזור לך שאתה תכסה את המצח, אתמול בחדר הלינה שיחקת עם החברים משחק כעין משחק "מונופול", שמרוויחים בו בניינים (והזכיר רבינו את שם המשחק ואת צורת המשחק בהונגריה). תדע לך, ששיחקת את מזלך, כי המזל שלך היה במשך החיים להרוויח כמה בניינים אמיתיים, ואתמול כבר הרווחת אותם בצורה מדומה".

וסיים רבינו בהתרגשות, "ולמה אני מספר לכם את זה? כדי שתדעו מה זה כוח התורה! וצריך לדעת זאת לדור אחרון!"

ברכת התורה

"לְאָדָם סַעֲרָכִי לֵב וַחֲמָה' סַעֲנָה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמיה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: רהבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

הרב מאיר נסים בן נמסנה שליט"א אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציסירה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושירונה בנות תמר: יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עפרה אושר בת אורנה: מירי בת סוזו

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים